

ПРОБЛЕМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ОBOB'ЯЗКОВОГО МЕДИЧНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

На сьогоднішній день Україна посідає найнижчі місця у рейтингу за станом здоров'я громадян. Стан економіки в Україні за останні роки суттєво погіршився, що скоротило надходження грошових коштів до державного бюджету та, відповідно, зменшило фінансування охорони здоров'я. Це сприяло потребі пошуку нових джерел утримання охорони здоров'я. Постало питання переходу країни до обов'язкового медичного страхування, яка передбачає не тільки асигнування з бюджету, а і страхові внески громадян. З 2001 року запропоновано багато варіантів переходу до обов'язкового медичного страхування та ні один із них не врахував обмежених можливостей бюджету та низької платоспроможності населення.

Для впровадження в Україні ОМС пропонується модель державного обов'язкового медичного страхування, яке, на думку Влади, враховує найкращі сучасні практики та досвід трансформації системи охорони здоров'я в світі. Документ закріплює модель національного солідарного медичного страхування зі 100% покриттям для громадян. Передбачається, що страхові внески будуть платити через загальну систему оподаткування та збиратись в державному бюджеті. При цьому, розмір страхових внесків для кожного конкретного пацієнта не буде прив'язаним до розміру його індивідуальних внесків. Регулювати відносини між пацієнтами та лікарями буде єдиний національний замовник. На нього ж будуть покладені функції по закупці медичних послуг для українців, оцінки якості послуг, збору і обміну медичною інформацією. Очікується, що в Україні почне діяти гарантований пакет медичної допомоги. Це буде чітко оговорений набір медичних послуг та ліків, право на які будуть мати всі громадяни країни.

Але враховуючи сучасний стан охорони здоров'я, неможливо за короткий термін впровадити обов'язкове медичне страхування. Це потягне за собою ряд економічних, політичних та соціальних проблем. По-перше, виникнуть проблеми з фінансуванням. Головним джерелом у страхуванні є страхові внески, левову частку яких сплачує працююче населення. Розмір внеску коливається в районі 5-7% від заробітної плати. Введення обов'язкового медичного страхування може призвести до збільшення внеску до фонду оплати праці, що може призвести до збільшення тіньової економіки зі сторони роботодавців. На сьогоднішній день тіньова економіка України становить більше 55% ВВП. Якщо так буде продовжуватись, то до обов'язкового медичного страхування будуть надходити мінімальні внески, чого буде недостатньо для його функціонування.

По-друге, виникнуть проблеми правового характеру. Введення обов'язкового медичного страхування суперечить Конституційним правам і свободам громадянам України. Згідно Конституції в Україні затверджена безкоштовна медицина, а стягнення внесків ОМС з громадян не відповідатиме конституційному припису щодо безоплатності медичної допомоги.

Для вирішення проблем, які можуть виникнути при введенні обов'язкового медичного страхування, слід вжити таких заходів:

- розміри внесків мають відповідати розміру заробітної плати платника;
- для соціально вразливих верст населення, а саме пенсіонерів, інвалідів, сиріт і т.д., встановити внески, які буде за них сплачувати держава;
- потреба в додаткових джерелах фінансування системи охорони здоров'я, наприклад, підвищення акцизних зборів на тютюнові та алкогольні вироби, збір коштів з благодійних внесків, пожертвування;
- стимулювання розвитку добровільного медичного страхування з метою забезпечення притоку додаткових коштів до системи охорони здоров'я та заміщення державного страхування приватним особами з високими доходами;
- перехід від фінансування щодо постатейного бюджету до фінансування за пролікований випадок і відповідна зміна способу обчислення заробітної плати лікарів та медичних сестер;
- виведення заробітної плати з «тіні».

Щоб вирішити всі ці проблеми, потрібно багато часу, фінансових ресурсів та відповідних спеціалістів. Тому для запровадження обов'язкового медичного страхування в Україні має передувати певний період підготовки, вирішити існуючі проблеми шляхом реформування системи охорони здоров'я.

Переїнявши досвід зарубіжних країн Україні необхідно створити свою модель обов'язкового медичного страхування.

Перехід України на систему обов'язкового медичного страхування дасть можливість забезпечити рівний доступ населення до медичної допомоги, підвищить якість послуг в медичних закладах та мінімізує витрати пацієнтів, при цьому збільшивши дохід медичних робітників за рахунок ефективного розподілу бюджетних коштів.